

Enkele tips voor een liturgie voor een huisdienst¹

- Welkom! Deze 'dienst op papier' is vanwege het 'corona-virus' een alternatief voor onze diensten op de zondagmorgen in de Vermaning.
- Overweeg om dit op het gewone tijdstip te houden op de zondagmorgen om 10:00 uur of een ander moment om toch de eenheid rond een gezamenlijke Bijbeltekst te ervaren.
- Overweeg om van tevoren één (of twee) cd ('s) met (religieuze) muziek te kiezen, één om mee te beginnen en één om aan het slot mee te eindigen.
- U kunt een kaars met lucifers klaarzetten.
- Koffie is er, vooraf, tijdens, of na afloop van deze huisdienst.

Voorganger: Roelof Akse

¹ Deze orde van dienst is geïnspireerd door het doopsgezinde dienstboek *De gemeente komt samen* (1998).

De gemeente komt in gedachte samen

'Geloof, HOOP en liefde'

- Ontsteken van een kaars, een moment van inkeer
- We bereiden ons voor op deze huisviering door stil te zijn, en daarna hardop de woorden te lezen of te zingen *'in de HEER schep ik mijn vertrouwen'*.

In de Heer schep ik mijn vertrouwen
tot Zijn eer klinkt mijn gezang;
op Hem bouw ik en vertrouw ik,
op Hem hoop ik mijn leven lang,
op Hem hoop ik mijn leven lang.

* Gebed: Wij bidden, Heer, sta op en kom in heerlijkheid! Op U staat onze hoop die onze Herder zijt! Wij bidden om uw geloof, sterk ons in het vertrouwen, verbindt ons met elkaar. Wij bidden om uw liefde, vul ons met compassie, verbindt ons wereldwijd in recht en vrede. Wij bidden om uw hoop, uitzicht naar uw toekomst, verbindt ons met uw geest. Wij bidden, Heer, sta op en kom in heerlijkheid! Op U staat onze hoop die onze Herder zijt! Amen.

* Bijbellezing, Psalm 39: 1 t.m. 8 (NBV) Voor de Koorleider. Voor Jedutun. Een psalm van David.

Ik had mij voorgehouden: Ik moet mij beheersen

en mijn tong voor zonde behoeden,

mijn mond met een muilband bedwingen

te midden van mensen zonder God of gebod.

En ik zei dan ook niets, geen woord.

ik zweeg en vond geen verlichting,

ik voelde steeds heviger pijn.

Het brandde in mijn binnenste,

bij mijn zuchten laaide een vuur op

en mijn tong begon te spreken:

'Geef mij weet van mijn einde, Heer,

van de maat van mijn levensdagen,

laat mij weten hoe vergankelijk ik ben.

U maakte mijn dagen een handbreed lang,

*mijn levensduur is niets in uw ogen,
niet meer dan lucht is het bestaan van een mens,
niet meer dan een schaduw zijn levenspad,
niet meer dan lucht wat hij rusteloos najaagt,
hij vergaart en weet niet wie het toevalt.'*

Wat heb ik dan te verwachten, Heer?

Mijn hoop is alleen op u gevestigd.

* Zingen

'Niet als een storm, als een vloed'

NL 321: 1 t.m. 6

1. Niet als een storm, als een vloed,
niet als een bijl aan de wortel
komen de woorden van God,
niet als een schot in het hart.

2. Maar als een glimp van de zon,
een groene twijg in de winter,
dorstig en hard deze grond –
zo is het koninkrijk Gods.

3. Stem die de stilte niet breekt,
woord als een knecht in de wereld,
naam zonder klank zonder macht,
vreemdelling zonder geslacht.

4. Kinderen, armen van geest,
mensen gelouterd tot vrede,
horen de naam in hun hart,
dragen het woord in hun vlees.

5. Blinden herkennen de hand,
dovemans oren verstaan Hem.
Zalig de man die gelooft,
zalig de vrouw aan de bron.

6. Niet in het graf van voorbij,
niet in een tempel van dromen,
hier in ons midden is Hij,
hier in de schaduw der hoop.

* Bijbellezing 1 Korintiërs 13: 8 t.m. 13 (NBV)

De liefde zal nooit vergaan. Profetieën zullen verdwijnen, klanktaal zal verstommen, kennis verloren gaan - want ons kennen schiet tekort en ons profeteren is beperkt. Wanneer het volmaakte komt zal wat beperkt is verdwijnen. Toen ik nog een kind was sprak ik als een kind, dacht ik als een kind, redeneerde ik als een kind. Nu ik volwassen ben heb ik al het kinderlijke achter me gelaten. Nu kijken we nog in een wazige spiegel, maar straks staan we oog in oog. Nu is mijn kennen nog beperkt, maar straks zal ik volledig kennen, zoals ik zelf gekend ben. Ons resten geloof, hoop en liefde, deze drie, maar de grootste daarvan is de liefde.

* Zingen *'Laat komen, Heer, uw rijk'* NL 756: 1 t.m. 6

1. Laat komen, Heer, uw rijk,
uw koninklijke dag,
toon ons uw majesteit,
Messias, uw gezag!

2. Waar blijft het overlang
belofde land van God,
waar liefde en lofgevang
verdrijven leed en dood?

3. Dat land, het ons vanouds
vertrouwde Kanaän,

waar God zijn stad herbouwt;

Sion, waar zijt ge dan?

4. Zal ooit een dag bestaan

dat oorlog, haat en nijd

voorgoed zijn weggedaan,

in deze wereldtijd?

5. Dat alle tirannie

eens zal geleden zijn?

O sabbat Gods! En zie,

dan zal het vrede zijn!

6. Wij bidden, Heer, sta op

en kom in heerlijkheid!

Op U staat onze hoop

die onze Herder zijt!

* Overdenking

Moge God, die ons hoop geeft, u in het geloof geheel en al vervullen met vreugde en vrede, zodat uw hoop overvloedig zal zijn door de kracht van de heilige Geest!

Mijn zusters en mijn broeders,

HOOP! *Esperanza!*

Op 21 maart, dit voorjaar, kreeg ik een mailbericht van David Moreno uit Iquitos/Peru. In die dagen vestigt hij zijn hoop op wereldwijde contacten buiten- en binnen de broederschap, the Mennonite World Congres (MWC). Hij vraagt om hulp vanwege de lockdown in zijn stad Iquitos, een uitgestrekte *regenwoudstad* met circa 600.000 inwoners, geïsoleerd in het Amazone bekken. Enkel te bereiken via het water (een aantal dagen varen), of via de lucht.

Hij vraagt om hulp voor de arme gezinnen in zijn geloofsgemeenschap: Iglesia Christiana Menonita Iquitos (– Peru.)

Via zijn vader, Carlos Moreno uit Colombia, heb ik David leren kennen. In januari 2017 is hij met zijn vrouw Cecy en hun zoontje Daniël enkele dagen bij ons te gast geweest. Het waren indrukwekkende bezoekdagen.

Esperanza voor de kinderen van deze jonge geloofsgemeenschap, in moeilijke tijden. Want de meest arme gezinnen van hun gemeente zijn afhankelijk van straathandel, en van kortdurende werkopdrachten. Dat viel allemaal stil. Namens al die mensen vraagt David Moreno om hulp, zij doen een beroep op onze solidariteit. Dat is gelukkig gebeurt.

Met behulp van Doopsgezind Wereldwerk is er in totaal een bedrag van 4000 euro overgemaakt door de FDS naar Iquitos. *Esperanza*, voor de gemeenschappen die lijden onder de gevolgen van de wereldwijde corona crisis. *Hoop doet leven*, als een glimp van de zon. Deze hoop vraagt om solidariteit.

Geloof, HOOP en liefde.

En nu, wat verwacht ik, Heer?

Mijn hoop is op U alleen.

(Psalm 39: 8, vertaling N.A. van Uchelen)

Gebedswoorden van Psalm 39. Al struikelend wendt de psalmist zich tot God; er is een relatie.

Aan het begin van deze psalm is er het stellige voornemen géén mond open te doen. Om te zwijgen in alle talen.

Iets wat je plaagt, *een ziekte of een gebrek*; iets wat knaagt aan je nieren, een bezwaard geweten. Het woelt in je, veroorzaakt pijn. Je voelt je klein en weerloos, je hebt er géén woorden voor. *Je zwijgt!*

Andere mensen zullen je uitlachen, ze wijzen naar je en spreken fluisterend achter hun hand, ze praten over jou achter je rug om.

In het lege *niets* zeggen is er geen verlichting. Die binnenste pijn wordt heviger.

Diepe zuchten, diepe inademing, welke jouw ingewanden laat murmelen:

In mij een laaiend vuur, *vlammen, vragen....*, twijfels, zuchten.

Mijn tong beweegt zich, stembanden raken van de rem. In het vuur van die *stem naar buiten* wordt God aangeroepen. De psalmist beseft zijn vergankelijkheid. Dit besef van kwetsbaarheid is een belijdenis van onmacht; hakkelend, struikelend klinkt er een erkenning van lucht en leegte (iets van Prediker klinkt hier door).

'Niets in uw ogen zijn mijn levensdagen'.

Het leven, een vluchtige ademtocht: (*hèbèl*), lucht!

In dit nietige van lucht schuilt tegelijkertijd een paradox. Hoor bijvoorbeeld Genesis 2:

'Toen maakte God, de HEER, de mens. Hij vormde hem uit stof, uit aarde, en blies hem levensadem in de neus. Zo werd de mens een levend wezen' (Gen. 2: 7, NBV).

Levensadem, (*nefisj*); als een goddelijke luchtstroom tot in je longen. Levensadem....., lucht! (*I can't breath....!*)

Ze staan niet tegenover elkaar. Beide zijn ze werkelijkheid, soms tegelijk, soms apart van elkaar: Goddelijk én nietig.

En nu, *wat verwacht ik, Heer?*

Mijn hoop is op U alleen.

Hier in de schaduw der hoop, als een groene twijg in de winter. In de winter een groene twijg. Een rododendron is een groenblijvende heester, met een familievertakking van wel 1000 soorten!

Op het terrein van Hydepark in Doorn waren ze dit vroege voorjaar rododendron struiken aan het snoeien. Ze groeien langzaam, het is stevig hout.

Ik zocht, in de hoop takken te vinden met mooie vormen.

Een tuinman met economisch inzicht riep mij toe: *'er zijn geen rechte stukken!'*

Nee, riep ik, *die zoek ik ook niet*. Uit één stuk ontstaan diverse vertakkingen.

In het rustige zomerwerk zag ik een drieslag van 1 Korinthe 13: *geloof, hoop en liefde*.

Onlosmakelijk stevig met elkaar verbonden. Het is één geheel. Dat is een belangrijk basisgegeven.

Het is een grondtoon in de Korinthe brief. Want die jonge, christelijke gemeente in Korinthe is verdeeld tot op het bot. En er is gedoe rond het avondmaal, er is onderscheidende groepsvorming

Dan schrijft Paulus: *jullie zijn één in Christus, er zijn vele gaven en één Geest*. Dan volgt die wonderlijke beschrijving van het lichaam, bestaande uit vele delen. Zo is de gemeenschap van Christus, een grote diversiteit aan leden, vrienden, belangstellenden, voorbijgangers. Alle delen worden hun eigen plaats gegeven. En wanneer één lichaamsdeel pijn lijdt, lijden alle andere mee (1 Kor. 12: 26).

Met welke taal spreekt deze gemeenschap? Dan volgt het *Hooglied der liefde*, in de taal van het Nieuwe Testament: 1 Kor. 13. Vaak gebruikt bij een huwelijksinzegening.

Geloof, verbeeld met die ene, korte dwarsstok (van berkenhout), wat de associatie oproept met het kruisbeeld. Een *'leeg kruis'* wil vooral zeggen: wij geloven in een levende Christus. Het Paasevangelie is een vreugdevol vieren van die Levende Heer. *'Hier in ons midden is Hij'*, vol met adem!

Liefde, verbeeld met twee houten ringen van een wilg. Want een wilg is taai en buigzaam. Het gaat om onbaatzuchtige, universele liefde. Het gaat om de eros én de agapé. Het gaat om verlangende- en om dienende liefde. Deze liefde is lankmoedig, zij vindt vreugde in waarheid.

Die tak van deze liefde is niet ongeschonden. Ergens, tijdens groei is er een wonde ontstaan, een zwijgende wonde. Een onbeantwoorde liefde, een tekort aan liefdesvoeding, een teleurstelling in verwachtingen van liefde. Vult u zelf maar in.

Ik zeg niets...., geen woord. (variatie Psalm 39: 3) Enkel een ontluikend vuur laait in mij op. Tongen van vuur raken mijn tong aan, *dovemansoren verstaan Hem* (NL 321: 5).

Hoop! *Esperanza!* Verbeeld als een opklimmende deugd in het midden. Vanuit de aarde, reikend naar de hemel, verlangend naar Gods rijk. *In geloof, ... in liefde* wordt HOOP gevoed.

Deze hoop ontstaat juist in die beschadigde liefdesvertakking, vanuit die wonde; *... 'wat heb ik te verwachten?'* Lucht, en toch is daar een vonkje, een vlammetje. Het is de verbeelding van een sprankje hoop. Je gelooft je ogen niet! *Of nauwelijks*, het is tegen beter weten in.

Het hoofd in de schoot, handen op de rug gebonden, voeten in een zuigend moeras.

Onbeweeglijk zwijgzaam, struikelend..., hakkend. Dan is daar dat ene vonkje, als een oplichtende geestesadem. Het is een testmoment voor je onderscheidingsvermogen. *Ben je alert?*

Zie je dat vonkje vuur van hoop? Voel je dit moment van warmte?

Het moment dat het aantal IC patiënten met corona daalt....; een vonkje.

Het moment dat er weer fysiek contact met iemand van buiten de zorginstelling kan plaatsvinden; een vonkje.

Iemand die zegt: *'ik heb je gemist, fijn dat je er weer bent'.....*, een vonkje!

In de avondschemering verschijnt een kleine vleermuis, geruisloos tussen de bomen...., een vonkje!

Vele van die sprankjes zijn op deze tak van HOOP verzameld. Niet het grote is goed, maar het kleine is veel. In het hoopvolle zuchten laait een vuur op. Deze hoop is een drijfveer, omdat 't verwarmt, omdat het een *roepende kracht* heeft. Het roept het individu. Het roept de gemeenschap!

En hoop vermenigvuldigt zich tot een vuur, tot een vlammend protest tegen onrecht, tot een vlammend betoog voor waarheid, voor een liefdevolle aanraking.

Laten we dit vlammetje koesteren; Gods adem van *'geloof en liefde'* wakkert haar aan.

Moge God, die ons hoop geeft, u in het geloof geheel en al vervullen met vreugde en vrede, zodat uw hoop overvloedig zal zijn door de kracht van de heilige Geest.

Amen!

* Gebed, Wij danken u voor onze verbondenheid wereldwijd. We bidden voor de Mennonieten gemeente in Iquitos – Peru. Dat er weer werkzaamheden voor de arme kerkfamilies zullen komen. We bidden voor de kinderen van hun gemeenschap, dat ze voedsel genoeg zullen krijgen.

We bidden voor mensen die hoop dreigen te verliezen; toon, in uw naam, een vonkje vuur van geloof en liefde in hun bestaan! In uw naam zijn we stil.

(na stilte bidden we het 'Onze Vader' (versie NBG '51) Onze Vader, die in de hemelen zijt Uw naam worde geheiligd, Uw koninkrijk kome. Uw wil geschiede, gelijk in de hemel alzo ook op de aarde.

Geef ons heden ons dagelijks brood en vergeef ons onze schulden gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.

En leid ons niet in verzoeking maar verlos ons van de boze, want van U is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid tot in eeuwigheid. Amen

* Zegenbede van de regenboog: Ik zegen je met rood van de passie, *jij leeft!*

Ik zegen je met oranje van de opgaande zon, *troost!*

Ik zegen je met geel van narcissen, *opstaan en GA!*

Ik zegen je met groen van gras, *'n vaste bodem!*

Ik zegen je met blauw van water, *spoel af waar je op stukloopt!*

Ik zegen je met paars, *HOOP!* Ik zegen je met Gods licht, waarin alle kleuren samensmelten en wij de weg gaan van gerechtigheid! Amen

(Toegift) 1 Kor. 13

Drie takken,

drie armen van een boom,

verschillend, voortgekomen uit die EnE.

De tak van het geloven

verbindt traditie met hedendaagse

werkelijkheid, *mijn credo*. Stromen van

voorvaders en voormoeders

die mij dragen.

De tak van het liefhebben
verbindt het individu met haar
naasten, *mijn lied*. Een stroom van
compassie, dorstlessend, wederkerig.

De tak van het hopen, *oprijzend*,
verbindt het hedendaagse
met toekomst, *mijn gedicht*. Een stroom van
perspectief, *voorbij tranen*,
moedgevend, ruimhartig.

Mededelingen

- Deze dienst werd samengesteld door Roelof Akse.
- De voorgangers van het Groot Gemeentelijk Overleg (GGO) maakten per toerbeurt huisdiensten die toegezonden werden naar alle secretariaten van gemeenten in Friesland en Groningen, en daarbuiten. Dit is de laatste dienst in deze serie, op digitale wijze. We hopen dat we op deze manier een bijdrage hebben geleverd aan een Noordelijk liturgisch en religieus leven in verbondenheid.
- Uitvaarten mogen in beperkte kring worden gehouden. Wij zullen iedereen op de hoogte brengen wanneer er een sterfgeval is. U wordt dan uitgenodigd om thuis op het tijdstip van de uitvaart een kaars aan te steken en daarbij de naam van de overledene uit te spreken; stil te worden; lied 961 te lezen of te zingen (zie hieronder), en het Onze Vader te bidden.

*Niemand leeft voor zichzelf
niemand sterft voor zichzelf.
Wij leven en sterven voor God onze Heer,
aan Hem behoren wij toe.*

- Collectebestemming:

• ***Vergeet elkaar niet!***